

НОВЕЧЕНТО. Монолог

КУПИТИ

П'єсу «Новеченто» побудовано у формі монолога. Музикант-тромбоніст розповідає історію Денні Будманна Т.Д. Лемона Новеченто, піаніста джазового оркестру на трансатлантичному судні «Вірджинець». Його виростив один із учасників оркестру після того, як Денні ще немовлям покинули на кораблі бідні емігранти. Так звичним довкіллям хлопчика стали трансатлантичний корабель, море та музика. Хоча він ніколи не бачив нічого, крім океану, морів та портів, він багато подорожує у власній фантазії, уважно дослухаючись до розповідей пасажирів на борту. У свої 32 роки нарешті наважується зійти на сушу, однак в останню мить передумує і знову втікає на корабель.

Маленька п'єса піднімає важливі питання життєвого вибору і мужності маленьких та великих кроків, якої вимагає від нас доля. Можна ніколи не залишати рідної домівки і почуватися громадянином світу. А можна багато мандрувати й ніколи не знайти душевного спокою. Зрештою, правильно кажуть: куди б ми не поїхали, а доводиться себе везти з собою..

Алессандро Барікко

НОВЕЧЕНТО

Переклад Любові Котляр

Анотація

П'єсу «Новеченто» побудовано у формі монолога. Музикант-тромбоніст розповідає історію Денні Будманна Т.Д. Лемона Новеченто, піаніста джазового оркестру на трансатлантичному судні «Вірджинець». Його виростив один із учасників оркестру після того, як Денні ще немовлям покинули на кораблі бідні емігранти. Так звичним довкіллям хлопчика стали трансатлантичний корабель, море та музика. Хоча він ніколи не бачив нічого, крім океану, морів та портів, він багато подорожує у власній фантазії, уважно дослухаючись до розповідей пасажирів на борту. У свої 32 роки нарешті наважується зійти на сушу, однак в останню мить передумує і знову втікає на корабель.

Невеличка п'єса піднімає важливі питання життєвого вибору і мужності маленьких та великих кроків, якої вимагає від нас доля.

Фінансується Європейським Союзом.

Підтримуючи цю публікацію, Європейська Комісія наголошує, що її зміст відображає винятково авторську позицію, отож Єврокомісію не можна притягнути до відповідальності за будь-яку інформацію, вміщену в цій книжці.

Усі права застережені. Жодну частину цього видання не можна перевидавати, перекладати, зберігати в пошукових системах або передавати в будь-якій формі та будь-яким засобом (електронним, механічним, фотокопіюванням або іншим) без попередньої письмової згоди на це **ТОВ «Видавництво Анетти Антоненко»**.

ISBN 978-617-553-036-8

ISBN 978-617-553-033-7 (Серія «Особливі прикмети II»)

© Giangiacomo Feltrinelli Editore Milan, 1994

© Любов Котляр, український переклад, 2023

© «Видавництво Анетти Антоненко», 2024

* * *

Я написав цей текст для одного актора, Евдженіо Аллегрі, та режисера Габріеле Вачиси. Вони зробили з нього виставу, дебют якої відбувся на фестивалі в Асті в липні цього року. Не знаю, чи цього достатньо, аби заявляти, що я написав театральну п'єсу, — сумніваюся. Тепер, коли я бачу його перед собою вже у вигляді книжки, він здається мені радше чимось середнім між справжнім твором для постановки й оповіданням для читання вголос. Гадаю, що відповідної назви для такої категорії не існує. Хай там як, це зрештою не так важливо. Мені ця історія видалася цікавою, щоб її розповісти. І мене тішить думка, що хтось захоче її прочитати.

А. Б.

Вересень 1994 р.

Новеченто

(присвята)

Барбарі

Ось так воно завжди й траплялося: у якусь мить хтось піднімав голову і... бачив її. Важко, мабуть, зрозуміти. Я маю на увазі... Нас на тому кораблі було більше тисячі — багатих туристів, емігрантів, іще невідомо кого, і ми... Однак лише хтось один — один-єдиний! — повертав голову... і бачив її. Можливо, якраз щось жував або просто прогулювався палубою... чи, може, якраз підтягував штани... піднімав на мить голову, кидав погляд на море... і бачив її. І тоді завмирав, як стовп, на місці, серце стугоніло як шалене, і щоразу — саме так, щоразу, присягаюся! — розвертався до нас, обличчям до корабля, до всіх на ньому і кричав (*тихо і повільно*): Америка. А потім отак, залякнувши, і стояв, ніби готувався до фотознімка, до світлини з портретом того, хто її створив, ту Америку. Вечорами, після роботи, або в неділю, заручившись допомогою свояка-каменяра, доброго трудяги... спершу мав на думці випилити щось із фанери, а потім... потім найшло натхнення — і змайстрував Америку.

Той, хто першим побачив Америку. На кожному кораблі є такий. І не треба думати, буцімто йдеться про випадковість, ні... і справа навіть не в гостроті зору: це все доля. В отих людей воно вже від самісінького народження було написано на роду. І коли вони ще були малими, їм можна було зазирнути в очі, і якщо добре придивитися, то вже тоді можна було розгледіти її там, ту Америку, вже готову, щоб вискочити, вислизнути по нервах та судинах разом із кров'ю, — не знаю, по чому там, — аж

до мозку, а звідти — на язик, аж до того крику (*кричить*): АМЕРИКА! Вона вже там була, в тих очах малюка, вся цілком, та Америка.

Була й чекала.

Цьому мене навчив Денні Будманн Т.Д. Лемон Новеченто, найвидатніший піаніст, який коли-небудь грав на Океані. В очах людей видно те, що вони побачать, а не те, що вже бачили. Так і казав: те, що побачать.

Скільки я їх уже перебачив, тих Америк... Шість років на тому кораблі, по п'ять-шість рейсів за рік, із Європи до Америки й назад, вічно на воді в Океані; коли нарешті сходив на берег, то навіть не вдавалося рівно висцятися в унітаз. Він стояв, не рухався, а тебе й далі хитало. Тому що з корабля зійти ще можна, а от з Океану... Коли я на нього зійшов, мені було сімнадцять років. І в житті мене цікавило одне-єдине на світі: грати на трубі. Отож коли пішла чутка, що на пароплав «Вірджинець», десь у порту, шукають персонал, я став у чергу. Я і труба. Січень 1927-го. Та є вже в нас музиканти, — сказав мені один тип із трупи. Знаю, — відповів я і заграв. Він стояв і дивився на мене, навіть бровою не повів. Мовчки зачекав, коли дограю. Затим спитав:

— Що це було?

— Не знаю.

Тут у нього аж очі заблищали.

— Якщо не знаєш, що воно, то це — джаз.

Потім якось дивно скривив рота — може, посміхнувся, — у нього був золотий зуб, якраз отут, просто по центру, ніби він навмисне його виставляв усім напоказ.

— Вони отам ледве не божеволіють від такої музики.

«Отам» означало на кораблі. А його химерна посмішка означала, що мене взяли.

Ми грали тричі, а то й чотири рази на день. Спершу для багатих у класі люкс, потім для тих, що в другому, і час від часу ходили до бідолах емігрантів і грали для них, але не в формі, а як попало; а інколи грали й вони, разом з нами. Ми грали, бо Океан великий і наганяє страх, грали, аби люди не відчували плину часу і забули ненадовго, де вони й хто вони. Грали, щоб вони танцювали, бо коли танцюєш, ти не можеш померти і почуватися Богом. А ще ми грали регтайм, тому що якраз під цю музику танцює Бог, коли його ніхто не бачить.

Під нього танцював би Бог, якби тільки був чорношкірим.

Актор залишає сцену. Лунає музика діксі, дуже весела і по суті — ідіотська. Актор повертається на сцену вже вдягнений як джазмен пароплава. З цієї миті він поводитьься так, ніби бенд справді перебуває разом із ним на сцені.

Кінець безкоштовного уривку. Щоби читати далі, придбайте, будь ласка, повну версію книги.

ridmi
ТВІЙ УЛЮБЛЕНИЙ КНИЖКОВИЙ

КУПИТИ